

ВЕСЕЛКА

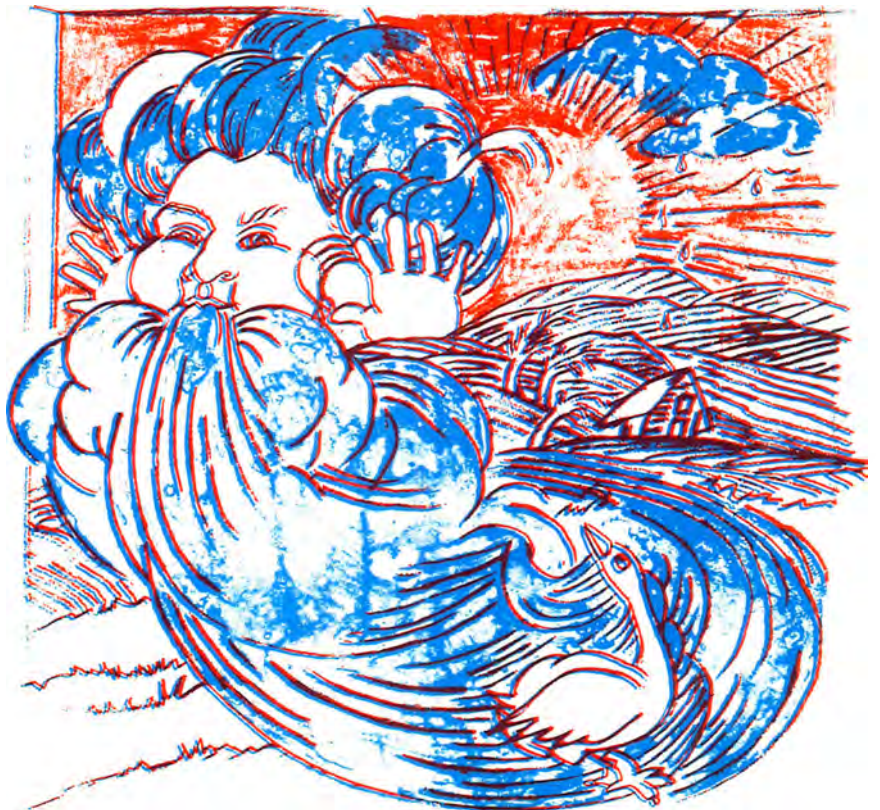
ЖУРНАЛ ДЛЯ
ДІТЕЙ

РІК XXXIX

БЕРЕЗЕНЬ 1993

Ч.3 (458)

ВИВЧАЙМО РІДНИЙ КРАЙ

АСКАНІЯ — НОВА

Асканія Нова — так називається великий природний заповідник, що знаходиться в степах Херсонської області, в Україні. У цьому заповіднику рослини ростуть і тварини живуть в природних умовах.

Щоб вам краще пізнати цю цікаву сторінку української природи, „Веселка” вміщує в цьому числі, і продовжить у наступних, поетичний твір дитячої письменниці з України **Марії Познанської** під однойменною назвою.

Початок читайте на сторінці 13-ій.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

Вчителі і учні Інтернату Св. Ольги в м. Прудентополі, Парана, Бразилія.

Веснянка

БЛАГОСЛОВИ, МАТИ

Благослови, мати,
Весну закликати!
Весну закликати,
Зиму проводжати!
Зимочка в возочку,
Літечко в човночку!

ВІЛ БУШУЄ

Віл бушує
Весну чує,
Не бушуй, воле,
Бо поїдемо в поле,
Поля орати,
Хліба пахати.

Веснянки, як видно з самої назви, — це пісні на честь приходу весни. У різних місцевостях України ці пісні називаються ще гаївками, гагілками, ягілками, яголойками, маївками тощо.

З кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Річна передплата становить у ЗСА — 8.00 дол., у інших країнах — рівновартність цієї суми. Для членів УНС 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 дол.

Головний редактор:
Любов Дмитришук-Часто

Редакційна колегія:
**Г. Черінь, С. Кузьменко, Л. Шанта, В. Багірова (Україна),
Н. Турчманович, В. Юрченко, Л. Храплива-Щур (Канада).**

THE RAINBOW — VESELKA

Обкладина роботи **Івана Бриковича**

Published monthly, except May to August Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
30 Montgomery Street — Jersey City, New Jersey 07302
Subscription \$8.00 per year, UNA members \$5.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
М. Кириченко — Березневий вітер.

Галина МОГИЛЬНИЦЬКА

СИДИТЬ ВЕСНА НА ГІЛОЦЦІ

Сидить Весна на гілочці
Та й гойдається.
Хто не йде стежиною —
Зупиняється:

— Подивіться, людоньки,
На галузочці.
Гойдається Веснонька
В синій блюзочці.

Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА

ПЕРША КВІТКА

Скресає лід, шумлять річки,
Біжать струмочки у долину.
Лелеки з вирію несуть
Весну на милу Україну.

Промінчик соняшний спішить
Весні доріженьку зігріти.
І вслід за ним у тую ж мить
Зі сну прокинулися квіти.

Підсніжка першою прийшла —
Й, листочком втерши очі сонні,
Тоненький голос подала:
— Чи проліска вже на осонні?

— Бо нам весну стрічать пора!

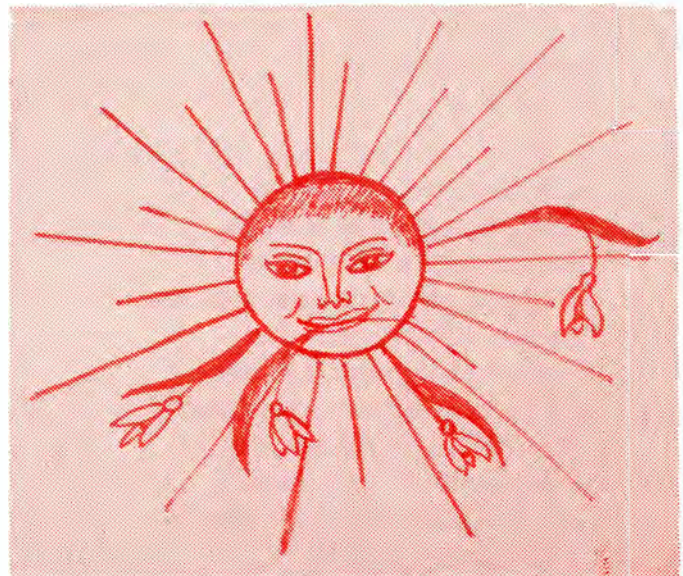
Світлана КУЗЬМЕНКО

ПРОЛІСОК

Вранці встала. Тихо. Тихо.
До вікна я підійшла.
Подивилась — а з-під снігу
Синя квіточка зійшла.

Я страшенно здивувалась.
Кличу маму до вікна.
Мама глянула й сказала: —
Це до нас прийшла весна.

Ранні квіти, — каже, — доню,
Привітання шлють весні.
Перші проліски весною —
Перші квіти весняні.

Ілюстрація О. Крушельницької.

Автопортрет з свічкою.

Близько 1860 року.

Тарас ШЕВЧЕНКО

★ ★

У нашім раї на землі
Нічого кращого немає,
Як тая мати молода
З своїм дитяточком малим.
Буває, іноді дивлюся,
Дивуюсь дивом, і печаль
Охватить душу; стане жаль
Мені її, і зажурюся,
І перед нею помолюся,
Мов перед образом святим
Тієї матері святої,
Що в мир нам Бога принесла...

У БЕРЕЗНІ МИНАЄ
179 РОКІВ
З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
(9.III.1814 — (10.III.1861)

Тарас ШЕВЧЕНКО

★ ★

Село! І серце одпочине
Село на нашій Україні —
Неначе писанка село,
Зеленим гаєм поросло.
Цвітуть сади; білють хати,
А на горі стоять палати,
Неначе диво. А кругом
Широколистії тополі,
А там і ліс, і ліс, і поле,
І гори сині над Дніпром.
Сам Бог витає над селом.

Т. Шевченко і байгуші.

Маляр Т. Шевченка, 1855-57 рр.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО І ДІТИ

Скільки тих шляхів на світі і куди вони ведуть?
— „Ото — Чумацький шлях!” — показував дід Тарасові на темне небо, на зорі.

Дивувався малий Тарас, що на небі шляхи, та й ще чумацькі. Знав, що чумаки їздили біля їхньої хати Чорним шляхом, тільки чого називається чорним? — запитував себе.

Любі діти, ви напевно здогадуєтесь, про якого Тараса йде мова? Про славного українського поета, артиста-малювача, нашого Великого Кобзаря. Цього року минає 179 років з дня його народження (9. III. 1814 р.) і 132 року — з дня смерті (10. III. 1861 р.).

Тарас Шевченко своїм полум'яним словом збудив український нарід до боротьби за волю людини проти кріпацтва, в якому він у той час перебував. Будучи сам сином кріпака, він розумів тайни людських душ — „живих, мертвих і ненароджених” земляків своїх. Він розумів дитину — сиротину, тайну розміряного підлітка, тайни сліз дівчини. Вміння розпізнавати людей, їх почуття і прагнення зближала Шевченка з дітьми й їхніми батьками, а особливо він ставився з великою любов'ю до матері, про яку згадує в багатьох творах. Переживши дитячі роки без материнської ласки й опіки, ціле своє життя тужив він за матір'ю — за материнською ласкою і слово „МАМА” було у нього „ВЕЛИКЕЄ НАЙКРАЩЕЄ СЛОВО”.

Свою любов до дітей, а особливо до сиріт, наш безсмертний Кобзар виявляв і в житті, і в творчості: поетичній, повістовій і малярській. Для дитячого гурту він завжди знаходив час і розвагу. В своїх кишнях він завжди мав цукерки для дітей. Мріючи ціле життя про власну родину, про родинне тепло

(але та мрія так і залишилась нездійсненою), поет переніс свою любов на людські діти. Шевченко мав велику втіху бавитися з селянськими дітьми: розповідав їм казки, співав дитячі пісні, яких знав безліч, робив пискавки.

А то раз був такий випадок. У літі 1859 року Тарас Шевченко дістав дозвіл поїхати на Україну, якої він не бачив 12 років, перебуваючи на засланні в азійських пустелях. Шевченко не знав, що за ним слідувала тайна поліція, і коли поет доходив до садиби свого приятеля, його наздогнав становий (начальник поліції) з поліцаями, заарештував та відправив в село Мошни. Вістка про це швидко розійшлася серед селян. Вони сумували і не знали, як допомогти Шевченкові, а найгірше було те, що він сидів у хаті самого начальника поліції.

Отут на допомогу прийшли діти. Сказали жінкам приготувати, що треба, а про все інше вони самі подумали. Так діти допомагали Шевченкові харчами і словами розради, аж поки його повезли до Києва. Бігли хлоп'ята за возом через ціле село, так жаль було їм „доброго дядька”. Коли доїхали до краю села, Шевченко оглянувся і добре обличчя його засяніло ласкавою усмішкою:

— Великі та щасливі ростять — сказав він їм.

Багато спогадів є про відношення Тараса Шевченка до дітей і їх — до нього, його вплив на них. Якось незбагненна сила зв'язувала чисту й високу душу Т. Шевченка з цими непорочними істотами. Сподіваюсь, що ви теж умієте співати пісні на слова Т. Шевченка і декламувати його вірші з Кобзаря, і ніколи не забудете про нього. А, як вас запитують, хто той чоловік, „що я бачу в кожній українській хаті”, — зумієте відповісти.

Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА

С В Я Т О

Я спитала в мамі і спитала в тата,
— Чом так звеселіла нині наша хата?

Усміхнулась мама й глянула на тата:
— Правда, до нас нині завітало свято?

— Розкажи, матусю, розкажи, рідненька,
Я так люблю чути мову веселеньку.

— На портрет Шевченка подивися, доню,
Нині він у квітах, в вишивці червоній.

В березневім часі, доброї години
У цей день родився Пророк України.

Збережу я в серці оту мить ласкаву:
Маму-тата любих, й українську славу.

ЯК ЗВІРІ ГОТУВАЛИСЯ ВЕСНУ ВІТАТИ

Кап-кап-кап, як важко покидати стріху. А все через оте сонце! — плакали бурульки, падаючи на землю.

Чепурна ялинка, єдине лісове деревце в горі, глянула на них, стріпнула швидко розмоклий сніг і гордо розправила розлоге гілля:

— Пощо нарікати! Це ж перший раз по довгій зимі сонечко так гарно пригріло.

— Цвірінь-рі-рі-рінь, невже весна? — запитав несміливо горобчик, що досі спав солодким сном на самій спідній гілці ялинки. Він заліз туди ще вчора, після смачної вечері на вікні в тітки Горпини.

— Весна? Здається, близько! Та ти краще спитай у вивірки, їй видніше, — відповіла ялинка.

— Кра-кра-кра, іде весна, — хрипким голосом озвалася над хатами стара ворона. Колись вона не так кричала. Концерти давала. Та ось перестудилася і просиділа кілька днів у дуплі широкого дуба. Лікувалася як могла, думала пройде, та ні, так і досі хрипить.

— Чуєш, сестрице? Весна йде!.. „Цвірінь, цвірінь, журбу покинь!“ — і горобчик пурхнув радісно вгору.

— Гай, гай! А ти куди так поспішаєш?

— Лечу до вивірки. Думаю спитати, чи весна близько. Треба якось її привітати. Та бувай, мені ніколи!

Бувай, бувай! А коли дізнаєшся, то не забудь і до мене залетіти. Я всіх звірів повідомлю, — сказав зайчик-побігайчик.

Летить горобчик, летить, розглядається, та вивірки ніде не бачить. Змучився сіромаха. Долетів врешті до города дядька Івана, сів на плоті й почав цвірінькати. Підняв дзьобик вгору і аж заходиться!

— А ти чого розцвірінькався, мов на Великдень? Бач, весело йому! Ти краще скажи, чи весна вже близько. А то надокучило сидіти в холодній буді і гавкати на кожного прохожого. Ох, і тяжка моя доля. Їсти дає господар тільки тричі на день, а гавкати мусиш увесь час. Та ще й поб'ють інколи, як

гавкнеш не на того, що треба. Бідний я, бідний! От вам, горобцям, воля: хочеш — летиш, хочеш — цвірінькаєш!

— Ет, Бровку. Далєбі, ви зле спали сьогодні. Гляньте, як гарно сонце гріє, сніг топиться, таки, мабуть, весна йде! А от не бачили ви часом вивірки? Вона, кажуть, точно знає, коли нам весни ждати.

— Вивірки то не бачив, гав-гав-гав! Та в мого господаря, дядька Йвана, є мала коробка. Вона людським голосом говорить. Я сам чув, як у ній співали:

**А вже весна, а вже красна,
Із стріх вода капле,
Молодому козакові
Мандрівочка пахне.**

— Та що люди знають! Якби не ми, звірі, то вони ніколи не знали б, коли весна прийде... Та пора мені в дорогу, а то й до ночі не знайду вивірки. — Горобчик зник, немов би його й не було.

— Весна, весна вже близько! Треба її привітати! — крикнув радісно голуб. А мишка Гризикнижка висунула обережно носик із нори й собі озвлася:

— Але як?

— От знайшли чим журитися. Тобі однаково — зима чи літо, чи весна. Ти навіть у теплу хату господаря входиш без дозволу. А про їжу вже й не говорю. Ех, коли б нам такої смакоти, що ти щодня там заїдаєш!

Та мишка вже не чула, що там сказав голуб. Скоренько побігла підземними ходами аж до саду, де мешкала вивірка.

Вивірка саме смачно хрупала горішок і розглядалася, де поділися її товариші по забаві — пушистий сіренький братчик та його товариш рудохвостий скакунчик.

— Вивірко, а скажи-но, голубко, як довго ждати весни? — запитала тоненьким голоском мишка.

— Весни?

— А так, весни! — зацвірінькав горобчик, що саме надлетів. З радости, що знайшов вивірку, навіть привітатися забув.

— Весни? Ось учора, бігаючи по парку, я зустріла кертицю.* Вона вимітала помешкання, малювала стіни і чистила свій оксамитний кожушок. Була в чудовому настрої й казала, що весна ось-ось і прийде.

— От і гаразд! Давайте її якось привітаємо!

— Давайте! Але як?

— Ходімо до сови, вона порадить.

Сова сиділа в спорохнявілому дубі й відпочивала.

— Питаєте, як весну привітати? — І вона поважно похитала головою. — Це нелегка справа. Найкраще буде так. Зайчики й горобчики нехай сповістять усім, коли вона надходить. Жабки,

жайворонки, деркачі й усі інші птиці хай навчаться хором співати:

**Вітай, весно, вітай поміж нами,
Тобі ми співаєм пісні!**

Жаба-ропуха скаже привітальне слово, а мала кирпатенька вивірка подасть китицю пролісків і підсніжків. Тоді вже й ми усі підємо за нею і будемо співати й танцювати, як кожний найкраще зможе!

— Славно! Славно! Славно! Так і зробимо!

Горобчик зразу ж полетів до зайчика.

— Зайчику! Зайчику! Весна вже ось і тут! Сова казала сповістити всіх, щоб зібралися її привітати.

Зайчик-побігайчик вмить побіг по лісі. Не минуло й півдня, як усі вже знали, що весна близько і почали підготовлятися привітати її.

Від ранку до вечора чути було спів жайворонків, вільшанок, крикання ворон, квакання жаб. Зайчики виконували вільноручні вправи, проводив ними їжачок. Вивірки виводили різні танці-хороводи на гіллях дерев, скакали з дерева на дерево, клубочком котилися, на хвостиках ковзалися.

Всі тішилися, всі раділи, а найбільше горобчик та зайчик-побігайчик, бо вони перші всіх сповістили!

Н. ЩЕРБИНА

БЕРИВІЗ

(Веснянка)

Лине пісня, мов дзвіночок,
Розійшлась луною скрізь.
Чий то дзвонить голосочок:
„Покинь сани — візьми віз!”

То віщун весни завзятий —
Жовтогрудок-беривіз
Про весну почав співати:
„Покинь сани — візьми віз!”

Гомінкий струмок гойдає
Напівсонний верболіз.
Над селом, над сизим гаєм:
„Покинь сани — візьми віз!”

Дивну пташку бачать люди,
Схвилювалися до сліз:
„Вже весна!” І землю будить:
„Покинь сани — візьми віз!”

26 лютого 1944,
Львів.

* Кертиця — mole.

ДО ЗАРВАНИЦІ

У Зарваниці, у Зарваниці
Пішли дівчатка та й до криниці.
В криниці — сяйво, в криниці — диво,
Матір з Дитятком ся об'явила.

У Зарваниці, у Зарваниці
Пішли хлоп'ятка та й до криниці.
В криниці — сяйво, в криниці — диво,
Матір з Дитятком ся об'явила.

Йшла Зарваниця через руїни,
Во славу людям та України,
Через руїни, через митарства,
Дітям вділила Божого царства.

Через водицю у Зарваниці
Присовокупим душі - криниці,
Присовокупим і приочистим,
І завітчаєм ім'ям Пречистим.

В серці сховаймо диво ясниці,
І прибігаймо до Зарваниці
В годину світлу, і в час недолі,
В годину слави, в годину волі.

Ліна КОСТЕНКО

МІСЯЦЬ УПОВНІ

Вибіг місяць з-за діброви,
погубив на вітрі брови,
заховав за спину руки,
ходить лисий, без перуки.
Смуток зорям невимовний:
ой, який тепер він повний!
А як був молодиком,
був худесеньким серпком.

МОЇ БАТЬКИ

До рідної школи ходжу щосуботи.
Туди мене тато уперше привів.
Що я українець, з козацького роду,
Довідавсь я вперше від рідних батьків.

Батьки мені завжди усе пояснили
Так чітко і ясно, щоб я зрозумів:
Щоб ріс я здоровим і був я щасливим,
Щоб гідне Людини життя я прожив.

Малюнок Наталі Стебельської, 12 років, с. Грушатичі
Старосамбірського району, Україна.

Микола ЩЕРБАК

ВЕСНЯНІ СНИ

Спи, синочку... Ходить сон босенький
По квітчастім килимку м'якім.
Спи, дитино... Люлі, мій маленький,
Хай нам Бозя зберігає дім.

Хай тобі, синочку мій, присниться
Сірий зайчик, що біжить здаля;
Як уранці молода лисиця
Замітає хвостиком поля...

Як іде весна й веселий вітер
Заплітає віти на вербі,
А у лісі, сонечком пригріті,
Проліски розквітли голубі...

ЖУРАВЛІ

Журавлі ключем летять
Піднебесним плаєм,
Діти радісно кричать
І довкола ну скакати
Прастарим звичаєм:
Круцю, круцю, журавлі,
Ваша мати на воді!¹

І глядять напів з страхом,
А напівцікаво,
Чи ключ змилиться й кругом
Завертиться, чи тягом
Геть полетить право?
Круцю, круцю, журавлі,
Ваша мати на воді!

Полетіли журавлі,
З дороги не збились,
А хлоп'ята ті малі
За ключем, пок щез у млі,
Довго ще дивились.
Круцю, круцю, журавлі,
Ваша мати на воді!

¹ Є народна повірка, що, коли весною журавлі летять з вирію, можна змилити з дороги цілий ключ, застромивши ніж вістрям у землю та крутячись довкола нього, держачи руками за ручку ножа і співаючи пісеньку, ужиту ось тут як рефрен.

Світлана КУЗЬМЕНКО

РІДНУ МОВУ Я ВИВЧАЮ

Рідну мову я вивчаю.
Нею добре розмовляю
І читаю, і пишу —
Все, що хочу, вже скажу.

Нею кожний день молюся
І листи пишу бабусі,
Дідусеві і кузині —
Із Канади в Україну.

Їм пишу я: чим займаюсь,
Де, чого й чому навчаюсь.
Хоч в Канаді проживаю —
Рідну мову зберігаю.

Ілюстрація О. Крушельницької.

Володимир ЛАДИЖЕЦЬ

ЧЕРЕВИЧКИ

Гоп, гоп, чики, чики!
Купив татко черевики.
Я піду у них на свято,
Танцюватиму завзято.

Як пристукну каблуками,
Розведу в боки руками,
Сплесну,
Вихром закружляю, —
Черевички нові маю!
Черевички не простенькі, —
Наче сонце, червоненькі,
Ще й риплять, як зробиш крок, —
Так і просяться в танок!

КРАЇНА ПРИЄМНИХ УСМІШОК

(Фото автора)

В крамниці — купуємо дурієн.

Що це за країна, що славиться своїми приємними усмішками?

Країна щирих усмішок — це Таїланд, що колись називався Сіамом. Самі мешканці Таїланду називають себе „таї“, що означає „вільні“; „ланд“ — слово англійське, „країна“, отже, разом — „Країна вільних“. На відміну від інших сусідніх країн, таї ніколи не були колонією.

А як же з відомою на весь світ назвою „Сіам“? Вона ще вживається, але таї не люблять цього слова, бо воно означає „темні“, цебто, „темношкірі“. Справді, люди цієї країни смугляві, але не „темні“; до того ж вони дуже вродливі й привітні. Сердитись тут вважається непристойністю. Офіційна релігія країни — буддизм — навчає бути лагідними, сумирними, добродушними й привітними. І так воно на цій землі й ведеться. Скрізь усмішки, молитовно складені руки й ласкаве привітання „Сабата-ді!“, що означає разом „добро-го здоров'я“, „вітаємо“ й „до побачення“, щось як гавайське „алога“.

Столиця Таїланду — Бангкок — поєднує нове і старе. Тут сяють на сонці позолочені куполи храмів, стіни ззовні і всередині оздоблені чудовою керамікою. Особливо приваблює туристів палац короля Рами I, в якому дотепер мешкали всі королі. Всі вони мали прізвище „Рама“, а крім того, своє документальне ім'я. Завдяки книжці „Я і король“ та музичній виставі й фільмові цієї ж назви, в цілیم світі стало відоме ім'я Рами VI — короля Монгкута. Він запровадив в Таїланді (тоді ще — Сіамі) звичай Заходу й змодернізував цілу країну.

Теперішній король Рама IX (ім'я його Бумігол Адульяде) стоїть при владі з 1946 року, але керує країною парламент. Король Рама IX — людина освічена, він працює невтомно над удосконаленням сільського господарства країни. Населення

дуже любить короля, але недолюблює його міністрів.

— От де добре жити! — вирішила Даринка. — Скрізь тебе вітають, усміхаються, дорогу дають...

— Але ж і ти мусиш те саме робити, — відповіла мама. — Чи зумієш?

— Постараюсь, — зідхнула дівчинка, що звикла в Америці сперечатись і ліктями пробивати дорогу. — Мамо, а куди ми завтра підемо?

— Якщо хочеш, поїдемо на пливучий базар.

— А хіба таке буває?

— Буває. Човнами привозять найсвіжіші овочі, рибу, квіти...

— Я ніколи ніде не бачила таких квітів, як тут. В Америці тільки багаті купують коштовні троянди й лілеї...

— А тут їх купують всі. Вони рясно, розкішно виростають під азійським сонцем — і як же не милуватись цими дарами Божими?! Ще краще: букети міняють щодня — тут люблять все свіже: і їжу, й квіти.

Вранці Даринка з мамою й татом і ще дві тітусі з їхньої групи поїхали на пливучий базар. Махнули рукою, під'їхало таксі. Але яке! Тільки в Таїланді таке побачиш — велосипед на трьох колесах — спереду водій, а ззаду лавка на трьох. Дві тітусі сіли в окреме таксі.

— Тут такий возик називається „тук-тук“, бо стукає по бруку. Але їде швидко і звинно, ні на кого не наскочить. Та й не буває тут аварій, бож це — сумірна країна, тут не сперечаються, не ворогують і не поспішають один поперед одного.

— От якби так скрізь! вигукнула Даринка.

— Скрізь однаково бути не може, — заперечив тато. — В нашій місті всі поспішають, спізнюватися не дозволено, рух шалений, і тому дехто хоче проскочити поза правилами, особливо ті, що проспали на роботу. Зате у нас заробітки більші, і таїландці починають нам заздрити.

— Але покищо вони чудові, — додала мама. — Мені вони дуже подобаються.

— Саваді коб кун, — подякувала Даринка водієві.

На головному каналі міста безліч човнів. Привітні люди усміхаються під крилатими капелюхами, пропонують свої овочі, городину, рибу, квіти. Тато фільмував це море барв, а Даринка з мамою ходили від човна до човна й питали: „Ні ра-ка тао раі?“ (Скільки коштує?) Правда, вони вміли спитати, скільки, але не розуміли відповіді. Як щось подобалось, то брали. Подавали гроші, а продавці брали, що треба, й віддавали решту. На американські рахунки, все було неймовірно дешево. Даринку вабили овочі. Вона знала банани, що тут називають „клубей“, ананаси („саппарод“), а

решта все було незнане. А скуштувати хотілось. Купили трохи запашних „трояндних яблук", що справді пахли трояндами, манг'куд (синій зверху, а рожевий всередині), величезний колючий дурієн, що його відважились спробувати в себе в готелі й не вподобали, бо він смакував трохи як німецький сир. А ще тут був рамбутан або „н'гав". Дарочка його аж перелякалась:

— Чи він живий? Він увесь щетиною обріс!

Так, щетина настовбурчилась на яскравочервоній шкірі, але як її легенько здерли, всередині блищала м'яка біла серцевина.

Побувши в столиці три дні, туристи вирушили на північ країни. Їхали малозаселеними степами, досить гарним шляхом. Але що це? У вікно хлюпнуло ціле відро води. Може дощ?

— О ні, — пояснив провідник. — Сьогодні починається тайський Новий рік. В містах його святкують три дні, а в селах і кілька тижнів. У місті обливають зустрічних пахучою водою з пляшечки або обсипають запашною пудрою, а в селах обливають водою з відра. Я це знав і тому закрив вікна.

В обидва боки їхали відкриті вантажні авта, повні молоді й дітей. Вони везли кілька діжок води й раз-по-раз кропили водою зустрічних. Всі були мокрі, веселі, радісні. Адже вода — це ласка Божа, а як її розхлюпувати, добрі боги можуть відплатити рясним дощем.

У північній місті Чйянг-Маї маленькі хатки на палях під очеретяними стріхами. Це страшенно сподобалось Даринці.

— Мамо, ми також у такій хатці будемо жити? Це так, як у пластовім таборі.

— Ні, на жаль, нам належить мешкати в досить розкішній готелі, але ми поїдемо в село на екскурсію, і ти побачиш, як люди в таких хатках живуть.

Спершу поїхали в заповідник для слонів. Вибрались на високу площадку, з якої було зручно сідати на слона. Даринка сіла з татом, мама з однією тіточкою, а друга пані була нівроку товстенька, то сама зайняла ціле крісло. Слони рушили під гору. Даринка похилилась назад і злякалась, що впаде. Але міцна татова рука заспокоїла її. Далі дорога була рівніша й їхати стало зручніше. Час від часу слони спинались, бо за ними бігли їхні діти-слоненята й просили молочка. Даринка тримала в руці в'язку маленьких бананів, які вона купила для свого слона. Вона трохи боялась величезного хобота, що ліз їй просто в руку, але якось відважилась і подала слонисі один банан. Але хобот проминув ліву руку з одним бананом, пішов до правої руки, що тримала всю в'язку, і перш ніж Даринка схаменулась, ціла в'язка, разом із мотузком, опинилась у пащі слона.

— Як багато вони їдять! — дивувалась Даринка.

— Бо вони дуже великі.

— Мамо, а чи є тут сіямські коти? — спитала Даринка. — Я хочу їм передати привіт від нашого

Сіямка.

Мама не знала. Покищо вони ніде на бачили сіямських котів, — бачили тільки одного рябенького котика. Спитала керівника тури.

— Диких сіямських котів немає. Вони є у В'єтнамі, а в Таїлянді їх можна побачити на фермі. Якраз ми туди їдемо. Сіямські коти були пречудові, але Даринка лишилась невдоволена:

— Таке і в Америці на виставках можна побачити. Я думала, що коли це — Сіям, то сіямські коти по вулицях бігають...

Наступна поїздка була до селища народу М'яо. Це — гірське плем'я, що любить жити окремо, має свою власну мову і свої звичаї. Малі хатинки розкидані по горах, гола руда земля куриться від пилу, скрізь бігають маленькі чорні свинки й кури. І багато-багато малих дітей. Хоч надворі гаряче, вони тепло вбрані в свої національні вбраннячка, бігають за туристами і просять їх зфотографувати (а за те треба їм дати монетку).

Авторка й діти з племені м'яо.

— Ці люди дуже бідні! — вирішила Даринка.

— Не бідніші від інших таїляндців, а може й багатші. Ось бачите там далі, по горах розкішні городи? М'яо вирощують городину для міста й постачають усі готелі, ресторани, їдальні. З того мають добрий і певний прибуток, а м'ясо та інші харчі самі собі добувають — ось бачите, яке м'ясо вулицями бігає! — сказав провідник, показуючи на свинку і курей.

На майдані продавалось різне намисто з місцевого каміння, тож обидві тіточки накупили чимало його на подарунки. Даринка знайшла собі гарненького капелюшка з пальмових гілок

Спека спадала, настав погожий таїляндський вечір.

— Чудово побувати в далекій, інакшій країні та й побачити всіх людей, що живуть по цілм світі... — промовила Даринка.

— Всього світу, мабуть, не побачимо, доню, але й те, що ми вже бачили, багато чого нас навчає. Часом навчає нас бути кращими, менш зигагливими і згідливими. Сават-ді!

Пояснення-словничок: велосипед — двокопінний ровер — bicycle; аварія — accident; серцевина — heart, core; погожий — fine, serene.

Тречий місяць з Фатіми

(Продовження. Початок у попередньому числі за
лютий місяць.)

ДІЯ 2

*Та ж сцена, усяна квітами. Дівчатка плетуть
віночки. Надбігає схвильований Франциско:*

Франциско:

Там, там, подивіться... У напрямку дому...
Там блискавка ясна стоїть. І без грому...

*Діти пориваються бігти. Та раптом з'являється
Божя Мати, у сяйві, з вервицею в руках. Діти
попадали навколішки, боячись підвести голови.*

Божя Мати:

Не бійтеся, любі, устаньте з колін.
На вас же нема ні гріхів, ні провин.

*Лукія підводиться, наближається впритул до
неї.*

Лукія:

Ви звідки?

Божя Мати:

Приходжу із неба,
Щоб поміч принести в пекучій потребі.

Лукія:

Чи в небі померлі мої дві подруги?

Божя Мати:

Одна з них в раю, у чистилищі друга.

Франциско:

Я маю потребу! Я хочу... Я маю...
Візьміть мене в небо, до дивного раю!

Божя Мати:

О, зміни великі надходять для світу.
Готові за люд ви молитися, діти?
Готові для Бога терпіти страждання,
За грішні душі піднести благання?
Принести спокуту небес Маєстату,
Терпіти зневагу і кпини* прощати?

Лукія:

Готові, готові і хочемо того!

Якента:

Готові принести страждання для Бога.

Франциско:

А я... Я хотів би життя своє дати,
Щоб людям гріхи помоглося прощати.

*Божя Матір підходить до Франциска, голубить
його.*

Божя Мати:

Я просьбу твою уже чую удруге,
У серці полегшала рана і туга.
Вповайте на Бога, на Трійцю Святую,
І вас тоді через вервицю я вчую.
За місяць приходьте. Я маю об'яву.
А також Франциску новину ласкаву.

Завіса.

— — — — —
* кпини — mockery, gibe, taunt.

(Закінчення в наступному числі)

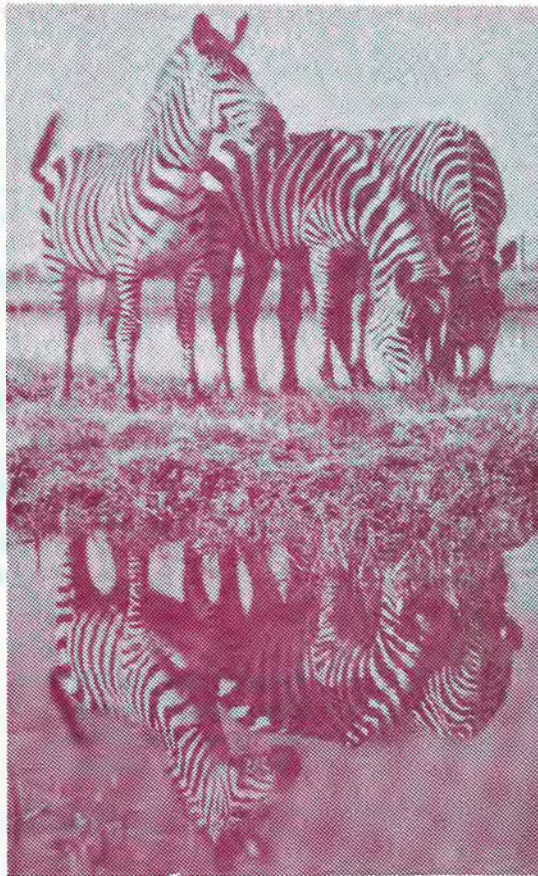
АСКАНІЯ — НОВА

Степ! А де йому кінець?
Він кінця не має.
У степу, як острівець,
Зелен-гай зростає.

Це — перлина степова,
Славою багата.
Звуть „Асканія-Нова”
Край оцей, малята.

Із усіх кінців землі,
З кожної країни,
І великі, і малі
Тут живуть тварини.

Не за ґратами вони,
А на вольній волі.

Ходять смирно табуни
В степовім просторі.

Вже із рук ідять зерно
Яки, лосі, лами,
З ними й зебри заодно
Дружать з пастухами.

В парку вдень і уночі
Голоси пташині,
Там фазани, павичі,
Сім'ї лебедині.

Тож Асканія-Нова —
Чарівна, мов казка.
Хто у ній ще не бував —
Приїздіть, будь ласка!

ЗАГАДКИ

Торох, торох,
розсипався горох,
Почало світати —
нема що збирати.

Золоте сховалося,
а срібне показалося.

Всі його люблять,
всі його чекають,
а хто подивиться —
кожен скривиться.

Чорна корова всіх людей поборолала,
А білий віл всіх людей підвів.

СКОРОМОВКА

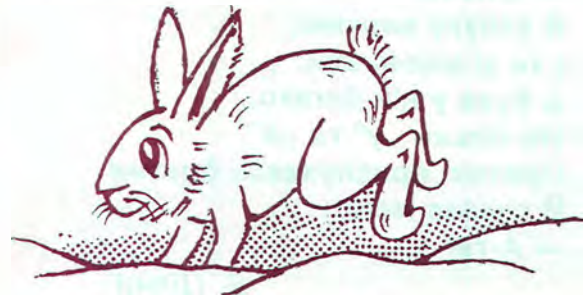
Хитру сороку
Спіймати морока,
А на сорок сорок
Сорок морок.

Світлана КУЗЬМЕНКО

ЗАЙЧИК

Я собі звичайний зайчик —
Пострибайчик, побігайчик.
То сіренький, то біленький —
Так, як тато. Так, як ненька.

А чому — чи кожний знає —
Колір хутра я міняю?
Чи пускаюся у біг:
Скільки духу, скільки ніг?!

У „ВЕСЕЛЦІ” ГОСТЮЄ „БУКВАРИК”

З

У

К

Р

А

Ї

Н

И

у у

— Скажи, горобчику, чому
Ти так боїшся букви У!?
— Тобі зізнаюся я, татку,
Ця буква схожа на рогатку.*

І. Січовик

* Рогатка — Slang shot

Удав — товстезний і строкатий
У затінку улігся спати.
Увившись між високих трав,
Удав до вечора куняв.

О. Кононенко

Утекла прудка Улянка
Від кусаки-гусака.
Він гуляє біля ганку
І Улянку не пуска.

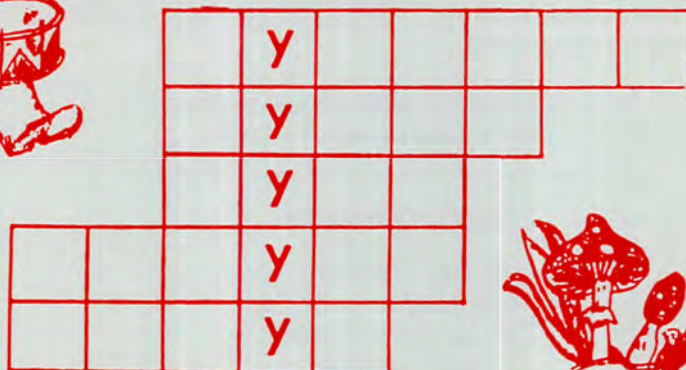
Л. Пшенична

Він нам, як мама, дорогий,
Він хоче нас навчити
Любити край чудовий свій.
Це мудрий наш...

(члєтїньд)

Кричить мій менший братик:
— Уа!-Уа!-Уа!
Він знає небагато —
Дві букви: „у” та „а”.
І я його спиняю.
Кажу йому:
— Мовчи.
Я азбуку вивчаю,
І ти зі мною вчи.
А букв у ній багато,
Не тільки „у” та „а”.
Притих, прислухавсь братик
Й сказав мені:
— А-га!

В. Цілий

„ПРИВІТ, УКРАЇНО, ТОБІ!”

Торік, 1992 року, в Україні відбулася виставка дитячої літератури діаспори під назвою „Привіт, Україно, тобі!” Нині ми подаємо кілька ілюстрацій — обкладинок книжок, які демонструвались на цій виставці, а також відгуки, які надійшли з України.

Львівська наукова бібліотека імені Василя Стефаника АН України висловлює щирі вдячність за надіслані книги для виставки „Дитяча література діаспори”. Ми зворушені Вашою сердечністю і бажанням презентувати Україні незламність нашого народу на усіх континентах світу. Резонанс і відгуки, які дістає виставка, є найкращою подякою.

З глибокою повагою

Д-р Лариса Крушельницька,
директор Бібліотеки

Державний музей літератури України висловлює Вам щирі подяку за книги, подаровані для виставки „Привіт, Україно, тобі! Дитяча література діаспори”. Виставка одразу викликала великий інтерес як дітей, так і дорослих.

Приймаючи Вам безцінний дарунок, ми будемо розповідати не лише про унікальну колекцію, цікаві книжки, а й про Вас, хто зберіг і передав Україні цей духовний скарб. У нашому музеї ці книги будуть не тільки дбайливо зберігатися, а й житимуть новим життям, їх читатимуть, досліджуватимуть і, сподіваємося, перевидатимуть. Вони служитимуть українській молоді.

Бажаємо Вам і Вашим рідним здоров'я, добра і щастя.

З глибокою повагою

Галина Сорока,
директор музею

ВІДГУКНІТЬСЯ, ДРУЗІ!

Багато дітей з України хотіли б знайти друзів серед юних українців Америки й Канади. Дехто з них колекціонує поштові марки, поштові картки з видами міст, знімки артистів, футболістів, дехто вивчає англійську мову і хотів би вести листування по-англійськи.

Нижче подаємо дві адреси: Андрієві і Людї — по 12 років.

Україна
290049
м. Львів — 49
вул. Криворізька 104/28
ХАРЕЧКО АНДРІЙ

Україна
Хмельницька область
Летичівський район
Селище м.т. Летичів
СКАКУН ЛЮДМИЛА

ВЕРБОВІ СЕРЕЖКИ

Біля яру, біля стежки
одягла верба сережки.
Головою хилитала,
потихесеньку питала:
— Де ота біленька хатка,
що гарнесенькі дівчатка?
Хай би вибігли до стежки.
Подарую їм сережки.

Ліна Костенко

Л. Костенко. Бузиновий цар. Вид. „Веселка”, Київ, 1987.

Ілюстрація Вікторії Ковальчук